

Försäkringsvillkor för förmånsbestämd ITP 2

Gäller från och med 1 februari 2011

Försäkringsvillkor för förmånsbestämd ITP 2

Innehåll

A. Allmänna villkor	3
B. Förmånsbestämda försäkringar	12
C. ITPK ålderspension	20
D. Premiefrielseförsäkring	22
E. Överskott till försäkrade och försäkringstagare	25

A. Allmänna villkor

§ 1 Allmänt

Dessa försäkringsvillkor gäller för förmånsbestämda försäkringar och ursprunglig ITPK som är utformade enligt överenskommelsen mellan Föreningen Svenskt Näringsliv och Förhandlings- och samverkansrådet PTK (PTK) om avdelning 2 i ITP-planen samt för motsvarande försäkringar inom andra avtalsområden.

För ITP Familjeskydd gäller särskilda försäkringsvillkor.

Dessutom gäller svensk lag och Alectas vid varje tidpunkt gällande försäkringstekniska riktlinjer respektive beräkningsunderlag samt försäkringstekniska regler för dessa försäkringar. I tillämpliga delar gäller även bestämmelserna i de nämnda överenskommelserna mellan Svenskt Näringsliv och PTK, eller motsvarande överenskommelser inom andra kollektivavtalsområden.

Försäkringsgivare för försäkring enligt dessa villkor är Alecta pensionsförsäkring, ömsesidigt, organisationsnummer 502014-6865. Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Med prisbasbelopp respektive inkomstbasbelopp i Alectas försäkringsvillkor avses de basbelopp som för varje år fastställs enligt 2 kap 7 § respektive 58 kap 27 § socialförsäkringsbalken.

Alecta har träffat avtal med Collectum AB (Collectum) om administration av försäkringar enligt första stycket. Detta innebär att Collectum för Alectas räkning tecknar, ändrar och avslutar pensioneringsavtal, samlar in uppgifter som ska ligga till grund för förmåner och premier, utför hälsoprövning, fakturerar premier, utfärdar försäkringsbesked samt lämnar generell information om ITP till försäkringstagarna och de försäkrade. Collectum företräder därmed Alecta i dessa uppgifter även om det i dessa försäkringsvillkor i avsnitt A enbart står att Alecta utför uppgiften.

För de försäkringar som inte längre kan nytecknas i Alecta gäller i tillämpliga delar de försäkringsvillkor som gällde före den 1 februari 2011.

§ 2 Pensioneringsavtal/Försäkringsavtal

Arbetsgivare, som önskar att teckna försäkring för sina anställda, ska träffa skriftligt pensioneringsavtal med Alecta genom Collectum. Pensioneringsavtalet är tecknat när arbetsgivaren får en försäkringsbekräftelse från Collectum. När pensioneringsavtal träffats gäller försäkringsavtal mellan arbetsgivaren och Alecta. Collectum ska bekräfta till arbetsgivaren att försäkringsavtal med Alecta har ingåtts.

I pensioneringsavtalet anges från och med vilken tidpunkt detta gäller. Om garantibestämmelsen i punkt 15 i ITP-planen gäller för någon anställd, ska avtalet tecknas att gälla från och med den tidpunkt då garantin börjar gälla.

Pensioneringsavtalet kan inte av någon part sägas upp, så länge arbetsgivaren, beträffande någon kategori av anställda, är bunden av kollektivavtal, som medför att anställd omfattas av tidigare angiven garanti. Försätts arbetsgivare i konkurs eller inleds ett likvidationsförfarande har Alecta rätt att säga upp pensioneringsavtalet till upphörande från den tidpunkt då konkursen respektive likvidationen avslutas.

Är arbetsgivaren inte bunden av sådant kollektivavtal, gäller pensioneringsavtalet till dess att det skriftligen sagts upp av arbetsgivaren eller Alecta. Alecta har rätt att säga upp avtalet om arbetsgivaren inte betalat premien i rätt tid eller på annat sätt bryter mot villkoren för försäkringen. Avtalet träder ur kraft tidigast vid utgången av månaden efter den då arbetsgivaren eller Alecta sagt upp avtalet.

För försäkringsavtal avseende kompletterande ITPK-premier enligt D § 1d) gäller särskilda av Collectum utfärdade villkor.

För försäkringsavtal om förmåner som betalas med engångspremie, se § 4.

§ 3 Anmälan vid kollektivavtal om ITP

Arbetsgivare, som i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till ITP-planen, ska ange detta i sin ansökan om pensioneringsavtal.

Innehåller ett sådant kollektivavtal bestämmelser som avviker från bestämmelserna i ITP-planen och de tillämpningsbestämmelser som Svenskt Näringsliv och PTK fastställt, kan pensioneringsavtal om ITP-planen träffas endast efter godkännande från Svenskt Näringsliv och PTK.

Träffas pensioneringsavtal utan att arbetsgivaren lämnat uppgift om avvikande kollektivavtal gäller pensioneringsavtalet endast enligt överenskommelsen mellan Svenskt Näringsliv och PTK om ITP-planen.

§ 4 Försäkringsavtal om förmåner som betalas med engångspremie

För förmåner tecknade mot engångspremie står Alecta försäkringsansvar endast om försäkringstagaren betalar hela den erforderliga engångspremien i av Alecta föreskriven tid.

Förutsatt fullgjord betalning träder Alectas försäkringsansvar i kraft från den tidpunkt som överenskomits med försäkringstagaren, exempelvis genom en accepterad offert.

Vid inlösen av arbetsgivarens PRI-skuld (pensionsåtaganden enligt ITP-planens avdelning 2 som tidigare varit tryggade genom PRI Pensionsgaranti), förekommer att PRI Pensionsgaranti beslutar om att arbetsgivaren måste göra sådan inlösen. Någon överenskommelse om inlösen behöver då inte finnas mellan Alecta och försäkringstagaren/arbetsgivaren.

Som förmåner tecknade mot engångspremie enligt första stycket räknas även så kallad succesiv inlösen av arbetsgivarens PRI-skuld.

§ 5 Försäkringstagare – försäkrad

Arbetsgivaren är försäkringstagare. Försäkrad är den på vars liv eller hälsa försäkringen gäller.

När det gäller rätten att förordna förmånstagare, liksom när det gäller rätten till försäkringsersättning ska dock varje försäkrad anses som försäkringstagare. Den försäkrade anses som försäkringstagare även när det gäller rätten att flytta värdet av pensionsbeloppet för ursprunglig ITPK enligt avsnitt C till annan försäkringsgivare.

§ 6 Förmånstagare

Förmånstagare är den som försäkringsbelopp ska utbetalas till enligt förmånstagarförordnande. Annan person än vad som anges i respektive kollektivavtal enligt § 1 kan inte vara förmånstagare.

I dessa villkor gäller att med make jämställs registrerad partner enligt lag om registrerat partnerskap. Registrerat partnerskap är att jämställa med äktenskap. Med make menas såväl efterlevande man som kvinna.

Make respektive registrerad partner är förmånstagare till dess att dom om äktenskapsskillnad respektive upplösning av registrerat partnerskap vunnit laga kraft.

§ 7 Arbetsgivarens uppgiftslämnande

Arbetsgivaren är skyldig att försäkra alla personer som omfattas av pensioneringsavtalet under dess giltighetstid.

Arbetsgivaren ska snarast anmäla till Collectum om ändring sker av den försäkrades lön eller att den försäkrade inte längre omfattas av pensioneringsavtalet samt annan omständighet, som kan påverka försäkringen.

Arbetsgivaren ska utan dröjsmål anmäla till Collectum när försäkringens omfattning ska minskas till följd av att en alternativ pensionslösning ska gälla för den försäkrade. Vid dröjsmål har Collectum rätt att debitera premier till och med månaden före den, under vilken anmälan kom in till Collectum.

Arbetsgivaren är även i övrigt skyldig att på begäran av Collectum eller Alecta lämna de uppgifter som är nödvändiga för försäkringsverksamheten.

Anmälningarna ska göras enligt Collectums respektive Alectas föreskrifter.

Även den försäkrade är skyldig att, om Collectum eller Alecta begär det, lämna Alecta de uppgifter som behövs för att rätt försäkring ska kunna tecknas.

Oriktiga eller ofullständiga uppgifter kan innebära begränsningar av försäkringsskyddet och Alectas ansvar som försäkringsgivare.

§ 8 Hälsoprövning

Allmänna bestämmelser

Alecta kan neka försäkring för person (anställd eller annan försäkringssökande), som inte uppfyller bolagets krav beträffande sin arbetsförmåga och/eller sitt hälsotillstånd. Bedömningen av personens arbetsförmåga och/eller hälsotillstånd med avseende på rätten till försäkring görs av Alecta eller Collectum.

Alecta respektive Collectum har rätt att fordra in de uppgifter och handlingar som behövs för bedömningen av arbetsförmågan och hälsotillståndet. Bedömningen av hälsotillståndet får grundas på uppgifter som lämnas av berörd individ, Försäkringskassan, läkare, vårdinrättning eller liknande. Bedömningen av arbetsförmågan får dessutom grundas på uppgifter som lämnas av arbetsgivaren.

ITP-försäkring avseende obligatoriska förmåner

Med obligatoriska förmåner menas förmåner vilkas utformning och nivå är fastställda i kollektivavtal, utan möjlighet för försäkringstagare eller försäkrad att avstå från försäkringen eller påverka dess omfattning genom ett individuellt val.

ITP-försäkring avseende obligatoriska förmåner beviljas, om den anställde vid tidpunkten för försäkringens ikraftträdande är arbetsför i den anställning som ligger till grund för anmälan. Partiellt arbetsför anställd beviljas försäkring på den arbetstid och lön som motsvarar den faktiska arbetsförmågan i anställningen, förutsatt att denna minst motsvarar arbetstidskravet i respektive kollektivavtal.

Följande restriktioner, respektive avvikelser från ovanstående huvudregel gäller dock:

- a) För den tid som en redan gällande ITP-försäkring är premiebefriad, därför att den försäkrade är arbetsförmögen, beräknas förmånerna enligt B § 1 a och b på den pensionsmedförande lön, de basbeloppsgränser och den pensionsålder som gällde månaden innan premiebefrielsen, enligt vad som framgår av D § 2. För sådan premiebefriad tid kan ITP heller inte tecknas för den försäkrade genom en ny arbetsgivare. När rätten till premiebefrielse inte längre gäller, bortfaller dessa restriktioner.
- b) I samband med nyanslutning av arbetsgivare, det vill säga när pensioneringsavtal träffas med Alecta enligt A § 2, beviljas inte ITP för en anställd som redan omfattas av motsvarande av arbetsgivaren tecknad försäkring hos annan försäkringsgivare och där han på grund av arbetsförmåga har tillerkänts full premiebefrielse. När rätt till full premiebefrielse inte längre gäller, bortfaller denna avvikelse.
- c) För att ITP eller motsvarande ska beviljas för anställd som tidigare, i enlighet med bestämmelser i pensionsplanen, har avstått från eller beviljats undantag från ITP, krävs förutom att de ovanstående kraven för att vara försäkringsbar för obligatoriska ITP-förmåner är uppfyllda, att den anställde uppfyller Alectas vid varje tidpunkt gällande krav beträffande sitt hälsotillstånd.

Övriga förmåner

För andra förmåner än obligatoriska förmåner gäller följande. För att sådana förmåner eller utökning av dessa ska beviljas, ska den som anmäls till försäkringen (den försäkrade) uppfylla såväl ovanstående krav för att vara försäkringsbar för obligatoriska ITP-förmåner, som Alectas vid varje tidpunkt gällande krav beträffande sitt hälsotillstånd.

§ 9 Försäkringsbesked

Försäkringsbesked utfärdas enligt de riktlinjer som vid var tid är bestämda av Svenskt Näringsliv och PTK.

För närvarande gäller följande:

- Försäkringsbesked skickas till de försäkrade och innehåller uppgifter om försäkringsförmånernas art och storlek.
- Försäkringsbesked utfärdas av Collectum.
- Försäkringsbesked skickas vid inträde i försäkringen samt vid avgång från försäkringen med rätt till intjänad pension enligt A § 15. Dessutom skickas årliga försäkringsbesked som visar de förmåner som gäller vid varje årsskifte. När den försäkrade har rätt till premiefrielse på grund av arbetsoförmåga liksom när fortsatt försäkringsskydd gäller i form av efterskydd skickas dock inga försäkringsbesked. Försäkringsbesked skickas inte heller efter uppnådd pensionsålder eller när efterlevandepension betalas ut.
- Vid ovannämnda försäkringshändelser skickas försäkringsbesked normalt inom en månad efter det att Alecta registrerat en ändring av försäkringsförmånerna. Årliga försäkringsbesked som anger förmånerna vid ett årsskifte skickas dock normalt inom tre månader efter årsskiftet.

I det fall att uppgifterna i försäkringsbeskedet skulle vara fel eller otydliga jämfört med försäkringsavtalet och det kollektivavtal som försäkringsavtalet grundas på, har den försäkrade respektive förmånstagare rätt till ersättning enligt försäkringsavtalet och inte enligt vad som angetts på försäkringsbeskedet.

§ 10 Premie

Premien ska täcka framtida utbetalning av pension eller andra försäkringsersättningar.

Bestämning av premie görs utifrån försäkringstekniska antaganden. Antagande görs för ränta, avkastningsskatt, dödlighet (livslängd), driftskostnader och säkerhetstillägg. Antagande om dödlighet är samma för man och kvinna, med undantag för antaganden avseende engångspremie för förmånsbestämd ålderspension.

Försäkringstekniska antaganden ska vara aktsamma. Om Alectas ekonomiska situation så tillåter, kan styrelsen besluta om att ett högre antagande om ränta ska gälla. Sådant beslut gäller för ett kalenderår i taget, om inte annat beslutas av styrelsen.

ITP-planen, samt motsvarande försäkringar inom andra avtalsområden, har avtal om konstant premie för sparförsäkring med oförändrad förmån fram till pensionsåldern. Därmed får premie för sparförsäkring för redan tecknad försäkring inte ändras till försäkringstagares eller försäkrads nackdel. Däremot kan nya antaganden tillämpas på utökade och nytecknade försäkringar.

Premie för riskförsäkring gäller ett kalenderår i taget, om inte annat beslutas av Alecta.

Ålderspension

Ålderspensionen är normalt förmånsbestämd. Förmånen är då bestämd i pensioneringsavtalet och premie bestäms utifrån försäkringstekniska antaganden.

Ålderspension tecknas som sparförsäkring. Premien för förmånsbestämd ålderspension bestäms individuellt för varje försäkrad.

Efterlevandepension

Vid bestämning av premie för efterlevandepension görs också antagande om förmånstagare och deras rätt till ersättning samt pensionens storlek och utbetalningsperiod.

Om efterlevandepension tecknas som sparförsäkring är premien individuell för varje försäkrad.

Sjukpension och premiefrielse vid arbetsoförmåga

Vid bestämning av premie för sjukpension och premiefrielse vid arbetsoförmåga görs också särskilda antaganden om sjuklighet. Sjukpension och premiefrielse vid arbetsoförmåga tecknas som riskförsäkringar. Premien beräknas individuellt för varje försäkrad eller utjämnas över ett försäkringsbestånd.

Övriga riskförsäkringar

För riskförsäkring utbetalas ersättning vid försäkringsfall under premiebetalningstid. Ingen rätt finns till försäkringsersättning när premiebetalning upphör, om inte annat anges i försäkringsvillkoren.

Premie för riskförsäkringar beräknas individuellt för varje försäkrad eller utjämnas över ett försäkringsbestånd. Den utjämnade premien är lika för alla försäkrade eller uppdelad efter faktorer som ålder och kön. Premien utgör ett enhetligt belopp eller en viss procentsats av lönen.

För särskild efterlevandepension vid utlandstjänstgöring gäller särskilda regler om tiden för försäkrings-skyddet, se B § 11.

§ 11 Ansvar för premiebetalningen

Försäkringstagaren betalar hela premien.

För försäkring enligt ITP-planen eller motsvarande försäkringar inom andra avtalsområden innebär detta att arbetsgivaren betalar hela premien.

§ 12 Betalning av premie

Premie betalas antingen genom engångsbelopp eller genom månadsvis betalning.

Premie betalas alltid för hel kalendermånad, enligt följande.

Premie betalas från och med den kalendermånad då försäkringen eller höjningen av den trätt i kraft, till och med den kalendermånad då pensionsåldern uppnås. Är pensionsåldern 65 år eller högre betalas dock premien längst till och med månaden före den då pensionsåldern uppnås.

Om den försäkrade slutar sin anställning före pensionsåldern eller om pensioneringsavtalet upphör att gälla eller av annat skäl inte längre gäller för den anställde, betalas premie till och med den sista anställningsmånaden respektive den sista månad den försäkrade omfattas av pensioneringsavtalet. Vid avgång ur tjänst har Alecta rätt att avstå från premieuttag för avgångsmånaden, om den anställde redan blivit försäkrad genom en annan arbetsgivare för samma månad.

Premien ska betalas senast den 15:e i månaden efter den månad som premien avser. Vid betalning efter förfallodagen debiteras ränta med den räntesats som Alecta bestämt ska gälla vid varje tidpunkt. För närvarande (februari 2011) är räntesatsen sex procent per år.

För premier avseende tid före premiebetalningstidpunkten (retroaktiva premier) tillkommer premietillägg med den procentsats som Alecta bestämt ska gälla vid varje tidpunkt. För närvarande (februari 2011) är premietillägget sex procent per år.

Betalning ska ske enligt Alectas respektive Collectums föreskrifter.

Beträffande rätt till premiefrielse vid arbetsförmåga, se D § 2.

§ 13 Fortsättningsförsäkring

Det finns ingen rätt att teckna fortsättningsförsäkring till i dessa villkor angivna försäkringsförmåner.

§ 14 Efterskydd

För en försäkrad som blir arbetsförmögen senast inom tre kalendermånader efter det att den tidigare anställningen har upphört, och fortsätter att oavbrutet vara arbetsförmögen så att karenstiden för premiefrielse uppnås, gäller det tidigare försäkringsskyddet genom ett efterskydd. Den försäkrade får dock inte ha fyllt 65 år eller dessförinnan påbörjat utbetalning av ålderspension från ITP eller genom en ny anställning omfattas av en ny pensionsplan som innehåller en sjukpension som bedöms vara likvärdig med ITP. Efterskyddet gäller inte heller när försäkringen fått premiefrielse för slutbetalning enligt D § 3.

Efterskydd gäller även om den försäkrade avlider under de tre kalendermånaderna närmast efter den tidigare anställningen.

Efterskyddet gäller också då försäkringsskyddet upphört på grund av att försäkringsavtalet är uppsagt och

uppsägningen har trätt i kraft. Efterskyddet gäller dessutom om den försäkrade fått en sänkning av sin för-
mänsgrundande lön för ITP. Denna rätt gäller även när lönesänkningen uppstått vid byte till ny arbetsgivare
som tecknat ITP 2 i Alecta.

För kompletterande ITPK-premier enligt D § 1d) gäller efterskyddet endast vid avgång ur tjänst.

§ 15 Intjänad pension (fribrev)

Om den försäkrade slutar sin anställning före pensionsåldern eller om pensioneringsavtalet upphör att gälla
eller av annat skäl inte längre gäller för den anställde, ändras försäkringen till att motsvara pension som redan
är intjänad. Detta innebär fortsatt försäkring med nedsatt belopp, intjänad pension, för ålderspension, ITPK
samt för familjepension. Förmåner som ingår i den kollektiva riskförsäkringen (se B § 1) samt särskild efterle-
vandepension enligt B § 11 upphör och ger inte rätt till intjänad pension.

Intjänad pension motsvarar det försäkringsbelopp som hittills tjänats in genom erläggande av premie och
genom fördelning av överskott. Den intjänade pensionen beräknas som skillnaden mellan det försäkringsbe-
lopp som gällt om premiebetalningen fortsatt med oförändrad premie fram till ordinarie pensionsålder och
det försäkringsbelopp som motsvarar de bortfallande premierna.

Vid beräkningen av den intjänade pensionen beräknas varje pensionsförmån för sig.

§ 16 Utbetalning av pension m m

Den som gör anspråk på pension har att styrka sin rätt på det sätt och med de handlingar som Alecta anger.
Rätt till sjukpension ska styrkas med läkarutlåtande eller andra uppgifter enligt B § 6. För ersättning i sam-
band med dödsfall ska Dödsfallsintyg och släktutredning lämnas.

Sjukpension utbetalas från och med dagen efter den dag då karenstiden är uppnådd (se B § 5) och den för-
säkrade därmed har rätt till sjukpension. Sjukpension utbetalas till och med den sista dagen i sjukperioden,
dock längst till och med månaden före den då den försäkrade har rätt till utbetalning av ålderspension eller till
och med den månad då den försäkrade avlider. Har försäkrad rätt till sjukpension enligt B § 5 sjätte stycket
(ITP vid utlandstjänstgöring) utbetalas sjukpensionen från och med insjuknandedagen.

Annan pension än sjukpension utbetalas från och med den kalendermånad då rätten till pension inträtt,
till och med den kalendermånad då den försäkrade respektive förmånstagaren avlider eller hans rätt till pen-
sion annars upphör.

Pensionen utbetalas i efterskott. Utbetalning sker månadsvis om inte annat överenskommits. Utbetalning-
en sker till bankkonto, plusgirokonto eller på annat sätt som överenskommits med den försäkrade.

Utbetalas försäkringsbelopp senare än då rätten till ersättningen inträtt, tillkommer ränta. Räntesatsen
ska återspegla det allmänna ränteläget. Den årliga räntan följer den av Riksbanken fastställda referensräntan.
Alecta har rätt att ändra reglerna för ränteberäkning.

Ränta utbetalas dock inte om den är mindre än 0,1 procent av utbetalningsårets prisbasbelopp.

Försäkrad, som har fått pension med för högt belopp eller för tid då han inte har haft rätt till pension, är
skyldig att återbetala det felaktigt utbetalda beloppet.

§ 17 Överskott

Försäkringarna ger rätt till överskott enligt avsnitt E.

§ 18 Förtida och uppskjutet uttag

Försäkrad, som lämnar sin anställning i pensioneringssyfte, har rätt att ta ut ålderspensionen i förtid, dock
tidigast från och med månaden efter det att han fyller 55 år. Sådant förtida uttag kan emellertid inte ske
under den tid då den försäkrade har rätt till premiefrielse vid arbetsoförmåga enligt D § 2 eller har rätt
till sjukersättning från socialförsäkringen. Vid partiell sjukersättning medges dock förtida uttag av den del
av pensionen som motsvarar den försäkrades faktiska arbetsförmåga. Förtida uttag kan ske tidigast från och
med den månad då skriftlig ansökan kommit in till Alecta.

Försäkrad har även rätt att uppskjuta uttaget av ålderspensionen.

§ 19 Återköp

Försäkringstagare respektive förmänstagare har ingen rätt till återköp av försäkringen.

Alecta har, vid utbetalning av pension, rätt att bestämma att pensionen ska betalas ut som ett engångsbelopp (återköp) om försäkringsbeloppet per månad, inklusive pensionstillägg, vid utbetalningstillfället understiger 0,4 procent av prisbasbeloppet. Något hinder mot återköp får dock inte finnas i inkomstskattelagen.

Storleken på återköpsbeloppet motsvarar försäkringens kapitalvärde. Återköpsvärdet baseras på framtida pensionsutbetalningar omräknade till deras värde vid tidpunkten för utbetalning.

§ 20 Flytträtt till annan försäkringsgivare

För ursprunglig ITPK enligt avsnitt C har den försäkrade rätt att flytta försäkringens värde till annan försäkringsprodukt inom Alecta eller till annan försäkringsgivare, som godkänts av Svenskt Näringsliv och PTK.

För övrigt saknar försäkringstagare, försäkrad respektive förmänstagare rätt att flytta värdet av förmänsbestämd försäkring enligt avsnitt B till annan försäkringsgivare.

Försäkrad som tar tjänst inom EG-administrationen, och som tjänar in pension enligt EGs pensionsystem, har dock rätt att överföra värdet av sina pensionsrättigheter till detta pensionsystem enligt särskilda bestämmelser i lag.

§ 21 Pantsättning och belåning

Pensionsförsäkring kan varken pantsättas eller belånas.

Pensionsförsäkring får inte ändras så att den inte längre uppfyller kraven för pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen.

§ 22 Krigsförsäkringsvillkor

Krigstillstånd i Sverige

Vid krigstillstånd i Sverige gäller lagen om krigsansvarighet för Alectas ansvarighet och rätt att ta ut tilläggspremie (krigspremie). Alecta är fri från krigsansvarighet för försäkring som tecknats eller för utökning av försäkringsbelopp efter krigstillståndets inträde, eller inom en period av tre månader dessförinnan.

Deltagande i krig eller politiska oroligheter utom Sverige

Försäkringen gäller inte för

- dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar då den försäkrade deltar i krig eller politiska oroligheter utom Sverige
- dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter sådant deltagande och som kan anses bero på kriget eller oroligheterna.

Deltagande i militär fredsbevarande verksamhet i FNs regi eller enligt beslut av OSSE (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) räknas inte som deltagande i krig eller politiska oroligheter.

Vistelse utom Sverige vid krig eller krigsliknande politiska oroligheter

Vistas den försäkrade utanför Sverige i område där krig eller krigsliknande politiska oroligheter råder - utan att själv delta - gäller följande.

Tecknades försäkringen i samband med utresan till eller under vistelsen i området, och kriget eller oroligheterna då redan pågick eller uppenbar krigsfara förelåg, gäller inte försäkringen för dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar under vistelsen i området eller inom ett år efter dess slut och som kan anses bero på kriget eller oroligheterna.

Inskränkningen gäller inte om vistelsen i området föranleds av utlandstjänstgöring under vilken den försäkrade omfattas av "Avtal om social trygghet vid utlandstjänstgöring" träffat mellan Svenskt Näringsliv och PTK.

§ 23 Force majeure

Alecta ansvarar inte för förluster som kan drabba försäkringstagaren, den försäkrade eller förmånstagare på grund av försenad handläggning eller utbetalning från försäkringen, om förseningen beror på

- krig, krigsliknande förhållanden, politiska oroligheter eller terrorhandling
- riksdagsbeslut eller av myndighet vidtagen åtgärd
- konfliktåtgärd på arbetsmarknaden.

§ 24 Ändring av försäkringsvillkor

Villkoren för sådan försäkring som är utformad enligt kollektivavtal mellan parter på arbetsmarknaden, får anpassas till framtida ändringar i kollektivavtalet. Anpassning får även ske till sådana framtida ändringar av tillämpningen av kollektivavtalet som beslutats av kollektivavtalsparterna, av ITP-nämnden Svenskt Näringsliv - PTK (ITP-nämnden) eller av behörigt organ som är utsett av berörda kollektivavtalsparter.

Alecta har även i övrigt rätt att ändra villkor under försäkringstiden. Ändringar som i allmänhet innebär en väsentlig försämring för de försäkrade eller försäkringstagarna får dock endast göras efter samtycke eller i den mån ändring blir nödvändig till följd av ändrad lagstiftning, myndigheters föreskrift eller ändrad lagtillämpning. Ändringar som är av mindre betydelse får göras efter det att försäkrade och/eller försäkringstagarna informerats.

Villkor för försäkring som är utformad enligt kollektivavtal mellan parter på arbetsmarknaden ska vara godkända av ITP-nämnden.

§ 25 Tolkning av försäkringsvillkor

Alecta kan rådfråga ITP-nämnden om tolkning av dessa villkor och bestämmelser i övrigt rörande försäkringen.

Arbetsgivare, försäkrad, förmånstagare eller efterlevande kan begära att fråga som angår honom och som berör tolkningen av Alectas villkor för kollektivavtalsgrundad försäkring behandlas i ITP-nämnden.

§ 26 Prövningsrätt

Alecta förtydligar och omprövar

Försäkringstagare, försäkrad, förmånstagare eller efterlevande som inte är nöjd med Alectas handläggning eller beslut ska i första hand vända sig till Alecta för omprövning. Det kan till exempel ha uppstått missförstånd som går att klara ut vid en ny kontakt. Har Alecta gjort fel, kan ärendet direkt omprövas och felet rättas.

Överprövning

Överprövning av Alectas beslut eller handläggning kan också begäras i

- Alectas försäkringsnämnd, eller
- ITP-nämnd, eller
- allmän domstol i Sverige.

Ärenden som inbegriper tolkning av ITP-planen prövas i första hand i ITP-nämnden.

Har ärendet prövats i ITP-nämnden och det därefter kvarstår en tvist, har part i tvisten rätt att hänskjuta frågan för slutligt avgörande i pensionsskiljenämnden Svenskt Näringsliv – PTK, enligt punkt 16 i ITP-planen.

Även beslut i ITP-nämnden kan prövas av pensionsskiljenämnden.

§ 27 Personuppgifter

Personuppgiftsansvariga

Alecta och Collectum (undantag - se biträde) är var och en självständigt personuppgiftsansvariga för de uppgifter de inhämtat för hanteringen av ITP-planen. Den personuppgiftsansvarige ansvarar för att behandlingen av personuppgifterna sker enligt bestämmelserna i Personuppgiftslagen (PuL). Ändamålet med behandlingen är att kunna fullgöra de skyldigheter som finns inom ramen för ITP-planen och enligt lagar och myndighetsföreskrifter. Enligt PuL har den registrerade rätt att skriftligen begära information om vilka personuppgifter som den personuppgiftsansvarige har om honom och att begära rättelse av felaktig eller missvisande personuppgift.

Personuppgiftsbiträde

För hälsodeklarationer och förmånstagarförordnanden inom ITP-planen är Alecta personuppgiftsansvarig och Collectum personuppgiftsbiträde. Ett personuppgiftsbiträdesavtal reglerar integritetsskyddet i denna del.

B. Förmånsbestämda försäkringar

§ 1 Försäkringsförmåner

Försäkringen kan innehålla en eller flera av följande förmåner:

- a) pension till den försäkrade (§ 2)
  - ålderspension
  - ITPK ålderspension
  - sjukpension
- b) pension till efterlevande (§ 3)
  - familjepension
  - särskild änklingspension
  - särskild efterlevandepension vid utlandstjänstgöring
  - familjeskydd (se separata försäkringsvillkor)
- c) premiefrielse vid arbetsoförmåga (avsnitt D)
- d) premiefrielse för slutbetalning vid förtida pensionsavgång (avsnitt D)

Förmånerna enligt punkterna c-d samt sjukpension, särskild änklingspension och ITPG (enligt § 2) ingår i den kollektiva riskförsäkringen.

§ 2 Olika slag av pension till den försäkrade

Pension till den försäkrade enligt dessa villkor är av följande slag:

- a) förmånsbestämd ålderspension som utbetalas till försäkrad som uppnått pensionsåldern
- b) ålderspension i form av ITPK enligt punkt 6.2 i ITP-planen i dess lydelse före den 25 april 2006 (s k ursprunglig ITPK) som utbetalas till försäkrad som uppnått pensionsåldern (avsnitt C)
- c) sjukpension till försäkrad som före pensionsåldern blivit arbetsoförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall.

Dessa villkor gäller även för garantitilläggs pension till ålderspension (ITPG) enligt övergångsregler.

Utlandstjänstgöring

Försäkrad som vid utlandstjänstgöring omfattas av ITP-planens "Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring" kan enligt dessa särskilda bestämmelser ha rätt till ytterligare ålderspension som kompensation för bortfall av svensk allmän ålderspension. För sådan ytterligare ålderspension gäller villkoren i § 4.

De i § 4 angivna villkoren gäller även för sådan ålderspension som enligt ITP-planens "Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring" utgör ersättning för bortfall av utländsk pension med vilken samordning skett.

§ 3 Olika slag av pension till efterlevande

Pension till efterlevande enligt dessa villkor är av följande slag:

- a) familjepension, som efter den försäkrades död betalas ut till efterlevande make och arvsberättigade barn som inte fyllt 20 år eller som på grund av sjukdom eller olycksfall sedan denna ålder är fullständigt och varaktigt oförmöget till arbete

- b) särskild änklingspension, som betalas ut efter en kvinnlig försäkrads död till efterlevande make enligt övergångsbestämmelse i ITP-planen.

Den försäkrade kan i samband med äktenskapsskillnad begära att den fränskilda maken helt eller delvis kvarstår som förmånstagare till den del av efterlevandepensionen som är intjänad under den tid äktenskapet varat.

Utlandstjänstgöring

Försäkrad som vid utlandstjänstgöring omfattas av ITP-planens "Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring" kan enligt dessa särskilda bestämmelser omfattas av en särskild efterlevandepension som är avsedd att kompensera för bortfall av svensk allmän efterlevandepension. För denna särskilda efterlevandepension gäller villkoren i § 11.

De i §§ 9 och 10 angivna villkoren gäller även för sådan efterlevandepension som enligt ITP-planens "Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring" utgör ersättning för bortfall av utländsk pension med vilken samordning skett.

§ 4 Rätt till ålderspension

Den försäkrade har rätt till ålderspension från och med den månad han uppnår pensionsåldern, om pensionsåldern är 65 år eller högre. I annat fall har den försäkrade rätt till ålderspension från och med månaden efter det han uppnått pensionsåldern. Rätten till ålderspension upphör senast månaden efter det att den försäkrade avlider.

Försäkrad har enligt reglerna i A § 18 rätt att ta ut pensionen före ordinarie pensionsålder, dock tidigast från 55 år, eller skjuta på pensionsuttaget.

Försäkrad som, för att pensionera sig helt, avgår ur tjänst före ordinarie pensionsålder, dock tidigast månaden efter det att han fyllt 62 år, får försäkringen slutbetalad enligt avsnitt D § 3. Detta innebär att försäkringens värde blir lika stort som om premier betalats från arbetsgivaren fram till ordinarie pensionsålder.

Om den försäkrade inte begär annat betalas pensionen ut som ett jämnt livslångt belopp, oavsett från vilken ålder den tas ut. Den försäkrade kan dock begära hos Alecta att pensionen betalas ut under en valfri begränsad tid uttryckt i helt antal månader, dock minst under 60 månader (fem år). Den försäkrade kan också välja att ta ut en del av pensionen. Pension kan delas upp i högst tre uttagsdelar. Utagsproportionerna måste rymmas inom av ITP-nämnden vid varje tidpunkt beslutade regler.

Vid förtida uttag räknas den förmånsbestämda ålderspensionen om till en livslång pension från den tidigare utbetalningstidpunkten, så att försäkringens värde blir oförändrat. Däremot blir det livslånga, månatliga pensionsbeloppet lägre.

Vid uppskjutet uttag räknas pensionen om så att försäkringens värde blir oförändrat. Däremot blir det livslånga, månatliga pensionsbeloppet högre.

Väljer den försäkrade att pensionen ska betalas ut under en begränsad tid omräknas pensionen, vilket bland annat innebär att försäkringens värde minskar.

Den försäkrade ska skriftligen begära ändring hos Alecta enligt ovan, senast under månaden närmast före pensionsuttaget. Den försäkrade kan ändra tidpunkten för uttaget eller längden på utbetalningsperioden fram till dess att Alecta gjort första utbetalningen, men inte därefter.

Ändringarna enligt ovan görs utan hälsoprövning.

Garantitilläggspension (ITPG) utbetalas från och med den månad då den försäkrade fyller 65 år även om en lägre pensionsålder gäller för den övriga ålderspensionen.

Minskning av ålderspension vid samtidig ersättning på grund av sjukdom

Ålderspension som är avtalad att utbetalas för tid före 65 år minskas enligt reglerna nedan.

Ålderspension på lönedel upp till 7,5 prisbasbelopp minskas före 65 år med vad den försäkrade har rätt till i form av sjukpenning, om den försäkrade har rätt till sjukpension omedelbart före pensionsåldern. Minskning sker även med sjukersättning från socialförsäkringen eller livränta enligt yrkesskadeförsäkringen eller arbetsskadeförsäkringen eller ersättning på grund av ersättningsplikt som staten ansvarar för. Är ålderspensionen reducerad på grund av att den försäkrade inte har full tjänstetid reduceras minskningsbeloppet i motsvarande grad. Vid partiell ersättning sker ovanstående beräkning på motsvarande andel av ålderspensionen. Den återstående andelen av ålderspensionen betalas ut utan något avdrag.

Under tid då sjukpenning betalas ut ska dock ålderspensionen, vid full tjänstetid, alltid betalas ut med minst 5 procent av den försäkrades pensionsmedförande lön upp till 7,5 prisbasbelopp. Är tjänstetiden reducerad eller sjukpenningen partiell ska procenttalet 5 reduceras i motsvarande grad. Under tid då sjukersättning betalas ut ska ålderspensionen alltid betalas ut med minst den nivå som gäller från 65 år.

Utlandstjänstgöring

Ålderspension som är kompensation för bortfall av svensk allmän ålderspension (se § 2 tredje stycket), betalas ut från och med den månad då den försäkrade fyller 65 år. Utbetalningen är alltid livslång.

Om den försäkrade samtidigt tar ut hel tilläggspension och inkomstpension från den allmänna försäkringen har han rätt att få kompensationen utbetald tidigast från den månad han fyller 61 år. Beloppet räknas då om enligt femte stycket ovan.

Vid fastställande av denna kompensation tas hänsyn till ålderspension som den försäkrade har rätt till från annan av arbetsgivaren betald försäkring, annan ålderspension som arbetsgivaren betalar ut, utländsk socialförsäkring eller arbetsskadeförsäkring eller enligt utländska skadeståndsrättsliga regler samt utländska ersättningar som liknar tidigare nämnda förmåner.

Om sådan utländsk ålderspension, som ålderspension enligt ITP-planen är samordnad med enligt § 2 fjärde stycket, minskar eller bortfaller, har den försäkrade rätt till ersättning motsvarande minskningen, dock endast om minskningen per månad är minst 0,4 procent av prisbasbeloppet vid utbetalningstillfället. Ersättningen kan dock högst uppgå till det belopp med vilket samordning skett. Den försäkrade ska anmäla och kunna styrka bortfallet av den utländska pensionen. Om den utländska pensionen i framtiden ytterligare minskar, ges utökad ersättning endast om förändringen per månad från föregående tidpunkt, då ersättningsbeloppet fastställdes, minst uppgår till 0,4 procent av prisbasbeloppet vid den nya beräkningstidpunkten.

§ 5 Rätt till sjukpension

Den försäkrade har rätt till sjukpension om han är arbetsförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall och följande villkor är uppfyllda:

- Arbetsförmågan ska uppgå till minst 25 procent. Minskningen av arbetsförmågan beräknas utifrån den arbetstid i anställningen som försäkringen grundas på. För partiellt arbetsför försäkrad som enligt A § 8 beviljats försäkring på en lägre arbetstid än den som gäller för anställningen, finns rätt till sjukpension endast om arbetsförmågan utökas med minst 25 procent av den försäkrade arbetstiden.
- Arbetsförmågan ska ha varat i mer än 90 kalenderdagar i följd eller i mer än sammanlagt 105 kalenderdagar under den senaste tolv månadersperioden (karenstid).
- Den försäkrade ska få ersättning från Försäkringskassan i form av sjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning, aktivitetsersättning eller liknande.

I karenstiden räknas endast tid efter det att försäkringen börjat gälla för den försäkrade. För försäkrad som får aktivitetsersättning eller sjukersättning utan föregående sjukskrivning kan Alecta besluta om avkortning av karenstiden.

Rätten till sjukpension gäller från och med dagen efter det att karenstiden är uppnådd. Uppnås karenstiden under tid då aktivitetsersättning eller sjukersättning betalas ut, gäller rätt till sjukpension från och med måndagen efter den dag, då karenstiden är uppnådd. Rätten till sjukpension gäller som längst till dess att villkoren i första stycket inte längre är uppfyllda eller till dess att den försäkrade dessförinnan avlider, dock som längst tills den försäkrade har rätt till ålderspension enligt § 4 första stycket.

Om den försäkrade tagit ut ålderspension från ITP, har han inte för samma tid rätt till sjukpension. Har ett förtida uttag av enbart en del av ålderspensionen gjorts, har den försäkrade dock rätt till sjukpension högst motsvarande den andel av försäkringen där uttag av ålderspension inte skett. Bedömningen av rätten till sjukpension enligt första stycket ska göras utifrån den arbetstid i anställningen som gällde efter uttaget av ålderspension.

Graden av arbetsförmåga ska bedömas efter den minskning i den försäkrades arbetsförmåga, som sjukdomen eller olycksfallet med hänsyn till visade objektiva symptom kan anses ha orsakat. Vid bedömningen ska hänsyn tas till inte enbart hans vanliga arbete utan också till vilket normalt förekommande arbete som helst. Om den försäkrade behöver en förändring eller byte av arbetsuppgifter för att helt eller delvis återfå arbetsförmågan ska dock bedömningen under en skäligen övergångstid ske utifrån hans vanliga arbete.

Sjukpensionen får dras in eller minskas på samma sätt som gäller för lagstadgad ersättning enligt vad som anges i 106 kapitlet 12 § och 16 § samt 107 kapitlet 6 § socialförsäkringsbalken.

Utlandstjänstgöring

Försäkrad, som vid utlandstjänstgöring omfattas av ITP-planens "Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring", har rätt till sjukpension även då han inte får ersättning från Försäkringskassan om ovanstående villkor i övrigt är uppfyllda. En sådan försäkrad som efter fullgjord utlandstjänstgöring återkommer till Sverige och inte får anställning och därmed inte rätt till sjukpenning enligt socialförsäkringsbalken samt är arbetsförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall vid återkomsten eller blir arbetsförmögen under den tid försäkringsskyddet upprätthålles enligt A § 14, har rätt till sjukpension utan hänsyn till den annars gällande karenstiden på 90 dagar.

§ 6 Anmälningar m m för att få sjukpension

Är den försäkrade arbetsförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall och bedöms denna arbetsförmåga bli så långvarig att rätt till sjukpension enligt § 5 kommer att föreligga, ska arbetsgivaren eller den försäkrade snarast möjligt sända en skriftlig anmälan om arbetsförmågan till Collectum.

Försäkrad, som gör anspråk på sjukpension, ska utan kostnad för Alecta lämna de uppgifter och läkarutlåtanden om sjukdomen eller olycksfallet och den därmed följande arbetsförmågan som Alecta begär. Dessutom är den försäkrade skyldig, för att ha rätt till sjukpension, att följa de föreskrifter som Alecta meddelar om undersökning eller behandling av läkare, sjukhusvård, arbetslivsriktad rehabilitering eller liknande åtgärder, som syftar till att den försäkrade ska återfå arbetsförmågan helt eller delvis. Den försäkrade är skyldig att besöka den av Alecta anvisade läkaren för undersökning eller behandling eller, om hälsotillståndet förhindrar detta, ta emot denne läkare i bostaden.

Har Alecta anvisat viss läkare för undersökning, betalar Alecta läkarens arvode för denna undersökning. Alecta betalar även den försäkrades eventuella resekostnader utanför bostadsorten för besöket hos läkaren. Begär Alecta ett särskilt läkarutlåtande eller andra särskilda handlingar för att den försäkrade ska kunna styrka sin rätt till sjukpension, betalas dessa av Alecta upp till det belopp Alecta bestämmer. Har Alecta beslutat om rehabilitering eller annan åtgärd, för att den försäkrade ska återfå arbetsförmågan, genomförs rehabiliteringen eller åtgärden utan kostnad för den försäkrade. Alecta har rätt att förhandla med Försäkringskassa, arbetsgivare, annat försäkringsbolag samt annan intressent om fördelningen av kostnaden för rehabiliteringen eller åtgärden.

§ 7 Anmälan om ändring av arbetsförmågan eller ersättningen från socialförsäkringen

Är den försäkrade inte längre arbetsförmögen ska han snarast meddela Alecta detta. Den försäkrade är även skyldig att snarast meddela Alecta om ersättning från socialförsäkringen börjar betalas ut, ändras eller upphör. Den försäkrade ska även lämna uppgift till Alecta om andra förhållanden som kan påverka rätten till sjukpension.

Om den försäkrade inte lämnar dessa uppgifter och därmed får sjukpension med för högt belopp eller för tid då han inte har rätt till sjukpension, är han skyldig att återbetala den felaktigt utbetalda sjukpensionen. Får den försäkrade retroaktiv ersättning från socialförsäkringen, som innebär att sjukpensionen från Alecta utbetalats med för högt belopp, är han skyldig att återbetala det för mycket utbetalda beloppet.

§ 8 Sjukpensionens belopp

Under den tid den försäkrade har rätt till sjukpension, beräknas sjukpensionen på den pensionsmedförande lön och de basbeloppsgränser som gällde månaden före den då rätt till premiebefrielse enligt D § 2 inträder.

Vid fullständig arbetsförmåga betalas sjukpension ut med fullt belopp. Vid partiell arbetsförmåga betalas sjukpension ut med så stor del av fullt belopp, som svarar mot graden av arbetsförmåga i den anställning som försäkringen grundas på. Sjukpensionen kan betalas ut med 25, 50 eller 75 procent av fullt belopp.

För en försäkrad, som har fått sjukersättningen eller aktivitetsersättningen från Försäkringskassan förklarad vilande enligt 36 kap socialförsäkringsbalken, reduceras utbetalningen av sjukpensionen i motsvarande grad.

För en försäkrad som har sjukersättning från Försäkringskassan, men förvärvsarbetar enligt de särskilda reglerna i 37 kap socialförsäkringsbalken, beräknas sjukpensionen enligt regler beslutade av ITP-nämnden.

Sjukpensionen ska minskas med tidigare intjänad pension i sjukpension och med statlig egenlivränta som utbetalas vid sjukdom.

Beslutar Försäkringskassan om arbetsskadelivränta enligt socialförsäkringsbalken eller får den försäkrade ersättning på grund av ersättningsplikt som staten ansvarar för, minskas sjukpensionen på lönedel upp till 7,5 prisbasbelopp med hela livräntan eller ersättningen.

Utlandstjänstgöring

Har den försäkrade, som vid utlandstjänstgöring omfattas av ITP-planens ”Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring”, rätt till sjukersättning från annan av arbetsgivaren betald försäkring, annan sjukersättning som arbetsgivaren betalar ut, utländsk socialförsäkring eller arbetsskadeförsäkring eller enligt utländska skadeståndsrättsliga regler samt utländska ersättningar som liknar tidigare nämnda förmåner, minskas sjukpensionen med denna ersättning, utöver den minskning som anges ovan, för varje kalendermånad denna ersättning betalas ut.

§ 9 Rätt till efterlevandepension (familjepension och/eller särskild änklingspension)

Rätt till efterlevandepension i form av familjepension och/eller särskild änklingspension gäller från och med månaden efter den då den försäkrade avlider. Efterlevande make (änkling) har rätt till särskild änklingspension endast om han är född före 1930 och varit gift med den avlidna sedan före 1990.

För efterlevande make upphör rätten till efterlevandepension från och med månaden efter den då denne avlider eller gifter om sig. Om det nya äktenskapet ingås efter det att den efterlevande fyllt 60 år behåller denne dock rätten till efterlevandepension.

Om det nya äktenskapet senare upplöses så kan, efter särskild prövning, den efterlevande maken återfå sin rätt till efterlevandepension helt eller delvis. Vid prövningen tas hänsyn till ekonomiska förmåner som den efterlevande maken fått efter det senaste äktenskapet.

För efterlevande barn upphör rätten till familjepension från och med månaden efter den då barnet avlider eller fyller 20 år. Om barnet vid den åldern, på grund av sjukdom eller olycksfall, är fullständigt och varaktigt oförmöget till arbete, fortsätter dock rätten till familjepension att gälla så länge arbetsförmågan består.

Begränsningar i försäkringsskyddet

Oavsett vad som sagts ovan gäller följande begränsningar i rätten till efterlevandepension:

1. Efterlevande make har inte rätt till efterlevandepension om han gift sig med den försäkrade efter det att denne fyllt 60 år eller när den försäkrades arbetsförmåga är varaktigt nedsatt med minst 50 procent. Om äktenskapet varat i mer än fem år eller om gemensamt barn finns, har dock den efterlevande maken rätt till efterlevandepension.
2. Efterlevande make har inte rätt till efterlevandepension om han gift sig med den försäkrade då denne lider av sjukdom, som inom sex månader efter giftermålet leder till den försäkrades död. Finns gemensamt barn eller kan det antas att den försäkrade vid giftermålet inte hade vetskap om sjukdomens livshotande art, har dock den efterlevande maken rätt till efterlevandepension.
3. Barn har inte rätt till familjepension om barnet adopterats av den försäkrade efter det att denne fyllt 60 år eller när den försäkrades arbetsförmåga är varaktigt nedsatt med minst 50 procent. Om adoptionen varat i mer än fem år eller avser makens barn, har dock barnet rätt till familjepension.
4. Barn har inte rätt till familjepension om barnet adopterats av den försäkrade då denne lider av sjukdom, som inom sex månader efter adoptionen leder till den försäkrades död. Om adoptionen avser makens barn eller det kan antas att den försäkrade vid adoptionen inte hade vetskap om sjukdomens livshotande art, har dock barnet rätt till familjepension.
5. Alecta kan efter prövning besluta om att betala ut efterlevandepension till efterlevande make och barn även vid ovanstående begränsningar. Vid denna prövning tas bland annat hänsyn till om äktenskapet har föregåtts av ett sammanboende under äktenskapsliknande förhållanden och längden på detta sammanboende.

§ 10 Familjepensionens belopp

Storleken på den familjepension som ska betalas ut beräknas utifrån ett grundbelopp. För försäkringar enligt ITP-planen beräknas familjepensionens grundbelopp på den lönedel som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp.

Den försäkrade har rätt att avstå från framtida intjänande av familjepension. Den frigjorda premien används i stället till en förstärkt ITPK. Den familjepension som vid avståendet redan är intjänad, kvarstår på försäkringen. För den familjepensionen gäller §§ 9 och 10 i dessa villkor.

Ett avstående gäller från och med kalendermånaden efter den månad då blankett med begäran om avstående nått Collectum.

Ett avstående från framtida intjänande av familjepension är oåterkalleligt och gäller samtliga framtida anställningar med ITP.

Den sammanlagda familjepension som betalas ut för varje kalendermånad beror på vilka förmänstagare som finns vid månadens ingång och utgör följande andel av grundbeloppet.

Förmånstagarna är:**Pensionen betalas sammanlagt ut med följande procent av grundbeloppet:**

efterlevande make utan barn	100 %
efterlevande make och ett barn	130 %
efterlevande make och två barn	150 %
efterlevande make och fler än två barn	150 %

+ 10 % för varje barn utöver två.

Förmånstagarna är:**Pensionen betalas sammanlagt ut med följande procent av grundbeloppet:**

ett barn	75 %
två barn	110 %
tre barn	135 %
fyra barn	150 %
mer än fyra barn	150 %

+ 10 % för varje barn utöver fyra.

Av den familjepension som betalas ut till make och barn gemensamt, så får den efterlevande maken 75 procent av grundbeloppet och barnen får den resterande delen. Barnen delar lika på det belopp som de får gemensamt.

§ 11 Särskild efterlevandepension vid utlandstjänstgöring

För att omfattas av försäkring avseende särskild efterlevandepension vid utlandstjänstgöring krävs att följande förutsättningar är uppfyllda:

- Den anställde omfattas av ITP-planens "Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring".
- Utlandstjänstgöringen avser ett land utanför EU/EES, med vilket Sverige inte har ingått en socialförsäkringskonvention om pensionsförmåner.
- Arbetsgivaren betalar inte lagstadgad efterlevandepensionsavgift i Sverige under denna utlandstjänstgöring.

Arbetsgivaren kan även teckna försäkringen för tjänsteman som arbetar i ett EU/EES-land eller i ett konventionsland där socialförsäkringen enligt Collectums bedömning kan anses som otillräcklig. Avtal om detta ska ha träffats mellan arbetsgivaren och Collectum.

Försäkringsskyddet inträder från och med andra kalenderåret efter det år, då de ovan angivna förutsättningarna blev uppfyllda. Ett villkor för att försäkringsskyddet ska inträda är dock att de angivna förutsättningarna fortfarande är uppfyllda vid denna tidpunkt.

Försäkringsskyddet gäller därefter till och med slutet av det tredje kalenderåret efter att de angivna förutsättningarna inte längre är uppfyllda. Dock gäller försäkringsskyddet längst fram till den månad då den försäkrade fyller 65 år.

Om den försäkrade avlider under tid som försäkringsskydd gäller enligt ovan, utbetalas efterlevandepension enligt följande:

- Till den försäkrades make/maka, registrerad partner eller sambo utbetalas 1,0 inkomstbasbelopp per år under fem år, dock minst till och med den månad då den försäkrades yngsta barn fyller 12 år.
- Till vart och ett av den försäkrades barn utbetalas 0,5 inkomstbasbelopp per år fram till och med den månad då barnet fyller 20 år.

Med sambo menas ogift person som sammanbor med ogift försäkrad under sådana förhållanden så att sambolagen (2003:376) är tillämplig.

Med barn avses den försäkrades egna biologiska barn och adopterade barn där adoptionen skett innan 60 års ålder. Sistnämnda begränsning gäller inte om det adopterade barnet är barn till den försäkrades make eller om det vid dödsfallet har förflutit mer än fem år sedan adoptionstidpunkten.

Med inkomstbasbelopp menas det inkomstbasbelopp som gäller för utbetalningsåret.

Pensionen betalas ut från och med månaden efter dödsfallet och till och med den månad då förmånstagaren avlider eller rätten till pension enligt ovan upphör.

C. ITPK ålderspension

§ 1 Allmänt

Detta avsnitt gäller för ålderspension i form av ITPK enligt punkt 6.2 i ITP-planen enligt dess lydelse före den 25 april 2006 (s k ursprunglig ITPK), samt för motsvarande ålderspension enligt andra kollektivavtalade pensionsplaner som är försäkrad i Alecta. Pensionen kan ha tjänats in genom premiebetalning som längst till och med juni 2007.

För ITPK som tjänats in genom premiebetalning efter juni 2007 gäller andra försäkringsvillkor.

§ 2 Pensionens utbetalningstid

Pensionen betalas ut från och med den månad då den försäkrade fyller 65 år. Utbetalningen fortsätter till dess att den försäkrade fått pensionen i fem år eller dessförinnan avlider.

Försäkrad har enligt reglerna i A § 18 rätt att ta ut pensionen före ordinarie pensionsålder, dock tidigast från 55 år, eller skjuta på pensionsuttaget.

Vid pensioneringstidpunkten kan den försäkrade förlänga utbetalningstiden utöver fem år eller välja livslång utbetalning. Utbetalningstiden kan även förkortas, men måste då vara minst två år. Den försäkrade kan även välja att ta ut en del av pensionen enligt reglerna i B § 4.

Den försäkrade ska skriftligen begära ändring hos Alecta enligt ovan, senast under månaden närmast före pensionsuttaget. Den försäkrade kan ändra tidpunkten för uttaget eller längden på utbetalningsperioden fram till dess att Alecta gjort första utbetalningen, men inte därefter.

Ändringarna enligt ovan görs utan hälsoprövning.

§ 3 Pensionens storlek

Varje tillgodoräknad premie motsvarar ett pensionsbelopp. Pensionens storlek är lika med summan av dessa pensionsbelopp.

Ändras pensioneringstidpunkten eller utbetalningsperioden enligt § 2 räknas pensionens belopp om så att försäkringens värde blir oförändrat. Däremot förändras storleken på det månatliga pensionsbeloppet.

§ 4 Flytträtt

Allmänna principer och förutsättningar för flytt

Den försäkrade kan när som helst begära flytt av försäkringens värde till en försäkringsgivare och försäkringsprodukt, som är godkänd av Svenskt Näringsliv och PTK.

Försäkringens värde kan endast flyttas till samma slag av pensionsförsäkring - en ålderspension utan återbetalningsskydd - hos den nya försäkringsgivaren.

Flytten måste alltid gälla hela värdet för en försäkring. Endast del av en försäkring kan inte flyttas.

Begränsningar:

1. En förutsättning för all flytträtt är att flytten är tillåten enligt vid varje tidpunkt gällande bestämmelser i ITP-planen och de regler som i övrigt är bestämda av Svenskt Näringsliv och PTK, till exempel genom beslut i ITP-nämnden. En ytterligare förutsättning är att flytten är tillåten enligt svensk lag.
2. För närvarande (februari 2011) gäller, enligt beslut i ITP-nämnden, att flytt inte får ske när pensionsutbetalning från försäkringen har påbörjats.

Hur man begär flytt

Den försäkrade begär flytt hos Collectum. Den försäkrade kan också genom Collectum få en preliminär uppgift om värdet på den flyttbara försäkringen.

Den försäkrade kan flytta försäkringens värde från ursprunglig ITPK till en annan försäkringsprodukt hos Alecta. Flytt kan även ske från Alecta till annan försäkringsgivare, vilket innebär att försäkringen i Alecta upphör, mot att Alecta betalar ut försäkringens värde till en annan ny försäkringsgivare. Alecta har inget ansvar för försäkringens utformning hos den nya försäkringsgivaren.

Försäkringen i form av ursprunglig ITPK upphör vid det närmaste efterföljande månadsskifte som inträffar två månader efter det att flyttanmälan mottagits av Collectum.

D. Premiefrielseförsäkring

§ 1 Allmänna bestämmelser

Premiefrielse innebär att Alecta, i stället för försäkringstagaren, betalar premien för försäkringen för den tid premiefrielsen gäller. Premiefrielseförsäkring i Alecta kan endast gälla pensionsförmåner för vilka premien är avtalad att betalas fortlöpande varje månad.

Premiefrielseförsäkring enligt dessa villkor gäller för följande pensionsförmåner inom ITP-planens avdelning 2:

- a) I Alecta försäkrad förmånsbestämd ålderspension, sjukpension, familjepension, särskild änklingspension och särskild efterlevandepension vid utlandstjänstgöring. Vid arbetsoförmåga premiefrias samtliga dessa förmåner enligt § 2 nedan. Vid slutbetalning enligt § 3 är det av de nämnda förmånerna endast ålderspension och familjepension som premiefrias.
- b) Förmånsbestämd ålderspension som registrerats hos PRI Pensionsgaranti. Premiefrielsen gäller både vid arbetsoförmåga enligt § 2 och slutbetalning enligt § 3.
- c) ITPK-premier motsvarande ITP-planens normala nivå, i förekommande fall med tillägg för premien för avstådd familjepension enligt B § 10 andra - fjärde styckena. Premiefrielsen gäller både vid arbetsoförmåga enligt § 2 och slutbetalning enligt § 3.
- d) ITPK-premier utöver vad som angetts i c ovan, så kallade kompletterande ITPK-premier. Avtal om betalning av kompletterande ITPK-premier träffas mellan arbetsgivaren och Collectum och kan vara utformat på olika sätt. Om premiefrielseförsäkring ingår, framgår detta av arbetsgivarens avtal med Collectum. Följande begränsningar gäller alltid:
  - Premiefrielsen kan endast gälla arbetsoförmåga enligt § 2. Premiefrielse för slutbetalning kan inte ingå.
  - Högsta möjliga ersättning (högsta premiebelopp som Alecta betalar vid inträffad arbetsoförmåga) är 10 inkomstbasbelopp per år och försäkrad.
- e) Ålderspensionsavgifter enligt punkt C 3 i ITP-planen (kompensation för bortfall av svensk allmän pension vid utlandstjänstgöring) som tecknats som en förhöjning av ITPK-premierna utöver c och d ovan. Premiefrielseförsäkringen gäller endast vid arbetsoförmåga enligt § 2. Premiefrielse för slutbetalning ingår inte.

Premiefrielseförsäkring som tecknats enligt c - e ovan gäller både för ITPK-premier i Alecta och för premier i andra bolag enligt den försäkrades senaste ITPK-val hos Collectum.

Premiefrielseförsäkring i Alecta gäller inte för alternativ pensionslösning för försäkrad med lön över 10 inkomstbasbelopp enligt punkt 5.2.2 och 9.3 i ITP-planen, eller motsvarande bestämmelser i andra liknande pensionsplaner. Om den alternativa pensionslösningen är tecknad som en förhöjning av den av Collectum debiterade ITPK-premien enligt d ovan, ingår dock premiefrielseförsäkring förutsatt att arbetsgivaren avtalat med Collectum om detta.

§ 2 Premiefrielse vid arbetsförmåga

Rätt till premiefrielse gäller om den försäkrade är arbetsförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall och följande villkor är uppfyllda:

- Arbetsförmågan ska ha varat i mer än 90 kalenderdagar i följd eller i mer än sammanlagt 105 kalenderdagar under den senaste tolv månadersperioden (karenstid).
- Arbetsförmågan ska uppgå till minst 25 procent. Nedsättningen av arbetsförmågan beräknas utifrån den arbetstid i anställningen som försäkringen grundas på. För partiellt arbetsför försäkrad som enligt A § 8 beviljats försäkring på en lägre arbetstid motsvarande den faktiska arbetsförmågan i anställningen, finns rätt till premiefrielse endast om arbetsförmågan utökas med minst 25 procent av den försäkrade arbetstiden.
- Den försäkrade ska få ersättning från Försäkringskassan i form av sjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning, aktivitetsersättning eller liknande.
- Vid återfall i arbetsförmåga ska detta vara i minst 30 dagar.

I karenstiden räknas endast tid efter det att försäkringen börjat gälla för den försäkrade.

Försäkringen blir premiefriad från och med månaden efter det att rätt till premiefrielse inträtt. Om rätten till premiefrielse inträtt den första i månaden blir försäkringen premiefriad från och med samma månad.

Premiefrielsen gäller så länge villkoren i första stycket är uppfyllda, dock som längst till och med månaden innan den då den försäkrade fyller 65 år. Är pensionsåldern lägre än 65 år gäller premiefrielsen till och med den månad då den försäkrade uppnår pensionsåldern. Avlider den försäkrade innan dess gäller premiefrielsen till och med dödsfallsmånaden.

Under den tid försäkringen är premiefriad beräknas försäkringen enligt B § 1 a och b på den pensionsmedförande lön, de basbeloppsgränser och den pensionsålder som gällde månaden innan premiefrielsen.

För kompletterande ITPK-premier enligt § 1 d ovan gäller dessutom att ersättningsbeloppet, vid kvarstående oavbruten ersättningsrätt, höjs vid varje årsskifte som inträffar efter det att rätten till premiefrielse inträtt. Höjningen motsvarar prisbasbeloppets förändring från närmast föregående år. En sänkning av prisbasbeloppet föranleder dock ingen sänkning av ersättningsbeloppet. En senare höjning av prisbasbeloppet beaktas då endast i den mån ersättningsbeloppet därigenom blir högre än det var före sänkningen av prisbasbeloppet.

Arbetsgivaren, eller den försäkrade, ska snarast anmäla sådan arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall som kan ge rätt till premiefrielse. De handlingar och övriga upplysningar som Alecta behöver för att kunna bedöma rätten till premiefrielse ska lämnas utan kostnad för Alecta. För fastställandet av rätten till premiefrielse kan Alecta bestämma att den försäkrade ska genomgå undersökning av särskild läkare. Villkoren i B §§ 6 och 7 gäller även för rätt till premiefrielse.

Premiefrielsen är proportionell mot graden av arbetsförmåga.

Anm. Tills vidare gäller att premiefrielsen är fullständig oavsett graden av arbetsförmåga. När Alecta beslutar att denna anmärkning inte längre ska gälla, kommer redan inträffade försäkringsfall att även fortsättningsvis få fullständig premiefrielse.

§ 3 Premiefrielse för slutbetalning

I försäkring utformad enligt ITP-planen eller annan liknande pensionsplan ingår premiefrielse för slutbetalning av försäkringen när den försäkrade avgår ur tjänst före ordinarie pensionsålder, dock tidigast månaden efter det att han fyllt 62 år, för att helt pensionera sig.

Premiefrielsen innebär att den premie för ålderspension och familjepension enligt § 1 a och b ovan, samt ITPK-premien enligt § 1 c ovan, som skulle ha betalats efter avgångstidpunkten fram till ordinarie pensionsålder i stället betalas av Alecta.

Premiefrielse för slutbetalning gäller inte kompletterande ITPK-premier enligt § 1 d och e och inte heller för eventuella kompletteringar av ITP-planens förmånsbestämda ålderspension och familjepension.

Vid slutbetalningen beräknas försäkringen på den pensionsmedförande lön och de basbeloppsgränser som gällde månaden innan slutbetalningen. Detta innebär att försäkringens värde blir lika stort som om ovanstående premier betalats från arbetsgivaren för en oförändrad försäkring fram till ordinarie pensionsålder.

E. Överskott till försäkrade och försäkringstagare

§ 1 Rätten till överskott

Överskott som uppstår i Alectas verksamhet förs till den del av bolagets konsolideringsfond som utgör Alectas riskkapital. Medel i konsolideringsfonden som inte behövs för förlusttäckning, eller andra ändamål enligt Alectas bolagsordning, kan fördelas till försäkringstagare och försäkrade.

Skulle de försäkringstekniska antagandena inte vara tillräckliga äger Alecta rätten att använda medel ur konsolideringsfonden till att förstärka livförsäkringsavsättningar för intjänade pensionsrätter. Medel ur konsolideringsfonden kan även överföras till garantifonden.

§ 2 Fördelning av överskott

Överskott uppstår i verksamheten om utfallet av de försäkringstekniska antagandena blir mer gynnsamt än vad som antagits vid fastställande av premie. Underskott för någon del av antagandena ska beaktas innan fördelning av överskott. Alectas styrelse beslutar varje år, i enlighet med dessa villkor samt konsolideringspolicyn, om fördelning av överskott till försäkringstagare och försäkrade.

Det överskott som fördelats till försäkringstagare samt försäkrade benämns återbäringskapital. Återbäringskapitalet utgör en del av Alectas riskkapital och ingår i Alectas konsolideringsfond. Det innebär att underskott i verksamheten kan resultera i reduktion av tidigare fördelade överskott.

§ 3 Återbäringskollektiv

Återbäringskapitalet bestäms för verksamhetsgrenarna kollektiv tjänstepensionsförsäkring, tjänstegrupplivförsäkring och mottagen återförsäkring var för sig. Inom respektive verksamhetsgren kan en finare uppdelning göras.

§ 4 Former för fördelning av överskott

Överskott kan fördelas i en eller flera av följande former:

- Höjning av pension under utbetalning genom pensionstillägg till de försäkrade eller förmånstagare.
- Höjning av den intjänade pensionsrätten för de försäkrade (ej försäkringsfall).
- Premiereduktion för försäkringstagaren.
- Fördelning av företagsanknutna medel till försäkringstagare.
- Annan fördelning av överskott.

Alectas styrelse beslutar för varje kalenderår om fördelningen av överskott. I första hand ska återbäringskapitalet användas till pensionstillägg för höjning av pension under utbetalning.

§ 5 Metod för fördelning av överskott

Pensionstillägg

Pensionen kompletteras varje år efter uttagstidspunkten - dock med beaktande av de undantag som anges nedan - med ett pensionstillägg. Pensionstillägget uttrycks som en procentsats av den garanterade pensionen och ska spegla förändringar i det allmänna prisläget. Pensionstillägget beslutas av Alectas styrelse för ett år i taget och kan för varje år högst motsvara konsumentprisindex förändring mellan september två år före och september året före ändringsåret. Alectas styrelse kan besluta att framtida förändringar i det allmänna prisläget ska mätas med annat index än konsumentprisindex.

Procentsatsen för pensionstillägget ska bestämmas efter enhetliga principer inom varje kollektivavtal och

vara lika för alla försäkringslag med samma basår. Den ska inte sättas högre än att det vid dess fastställande befintliga återbäringskapitalet beräknas räcka till att utbetala oförändrade pensionstillägg för pensioner som betalas ut, så länge dessa varar.

Pensionstillägget styrs av det så kallade basåret. Pensionstillägg utbetalas från året efter basåret.

Basåret är normalt samma år som året för första utbetalningsmånaden av pensionen. Är första utbetalningsmånaden januari månad gäller dock föregående år som basår.

Följande undantag finns:

- a) För sjukpension är basåret det år som gäller för dagen innan då rätt till sjukpension finns.
- b) Är försäkringen slutbetald i pensioneringssyfte eller premiebefriad för slutbetalning enligt D § 3, utan att ålderspension tagits ut, gäller tidpunkten för slutbetalningen respektive premiebefrielse som basår.
- c) Vid uppskjutet uttag av ålderspensionen gäller den ordinarie pensionsålderns tidpunkt eller den tidigare tidpunkten enligt b), när sådan finns, som basår.
- d) Övergår sjukpension till ålderspension eller efterlevandepension så gäller sjukpensionens basår även för ålderspensionen respektive efterlevandepensionen. Övergår ålderspension till efterlevandepension så gäller ålderspensionens basår även för efterlevandepensionen.

För b) och c) ovan gäller att om tidpunkten avser januari ett år så sätts närmast föregående år till basår.

Särskild efterlevandepension vid utlandstjänstgöring enligt B § 11 har inte rätt till pensionstillägg.

Höjning av intjänad pensionsrätt avseende ålderspension och kollektiv familjepension

Överskott kan fördelas genom höjning av pensionsrätt för försäkring som inte är premiebefriad på grund av sjukdom och där den försäkrade inte uppnått pensionsålder eller avlidit. Försäkringen ska inte heller ha fått basår enligt ovan. Detta sker genom att den intjänade pensionsrätten avseende förmånsbestämd ålderspension och kollektiv familjepension höjs med en procentsats som kan vara olika för respektive försäkringslag. Storleken på höjningen av pensionsrätter beslutas av Alectas styrelse och ska bestämmas efter enhetliga principer, inom varje kollektivavtal.

För försäkring som är premiebefriad på grund av sjukdom över årsskifte, och där premiebefrielsen upphör före pensionsåldern, sker höjningen av pensionsrätten från och med den månad premiebefrielsen inte längre gäller. Detta sker genom att den då intjänade pensionsrätten höjs, som om höjning av pensionsrätten skett kalenderårsvis under premiebefrielse tiden.

För kollektiv utlandsförsäkring sker ingen höjning av pensionsrätten under förmånstiden. I stället sker höjningen av pensionsrätten vid förmånstidens slut. Detta sker genom att den då intjänade pensionsrätten höjs, som om höjning av pensionsrätten skett kalenderårsvis under utlandstjänstgöringen.

Premierreduktion

Överskott kan fördelas genom premierreduktion. Premierreduktionen gäller tills vidare, dock högst ett år i taget.

Företagsanknutna medel

Alectas styrelse kan besluta om fördelning av överskott i form av företagsanknutna medel i enlighet med vid var tidpunkt gällande konsolideringspolicy. Fördelning, dispositionsrätt, användning samt återtag av företagsanknutna medel sker i enlighet med vid var tidpunkt gällande regler.

§ 6 Utbetalning av försäkringsbelopp och överskott

Utbetalning av fördelade överskott sker normalt i anslutning till utbetalning av pension eller i samband med premieinbetalning. Ska pensionstillägg utbetalas till annan än pensionären, kan dock utbetalning ske en gång årligen.

Har du frågor är du välkommen att kontakta oss.

Alecta pensionsförsäkring, ömsesidigt

Telefon 020-78 22 80 | Fax 08-441 60 90

103 73 Stockholm | www.alecta.se

www.alecta.se

Alecta är förvaltare av tjänstepension sedan 1917. Vi står på kundernas sida med ett enda fokus - att erbjuda trygghet under och efter arbetslivet. Det gör vi genom att ha en bättre avkastning än branschen och dessutom låga kostnader. Vi förvaltar cirka 400 miljarder kronor åt våra ägare som är 1,7 miljoner privatkunder och 30 000 kundföretag.